

(Az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe alapján elfogadott jogi aktusok)

A TANÁCS 2005/667/IB KERETHATÁROZATA

(2005. július 12.)

a hajók által okozott szennyezésre vonatkozó jogszabályok végrehajtásához szükséges büntetőjogi keret megerősítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 31. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) A Tanácsnak és a Bizottságnak az Amszterdami Szerződésnek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó rendelkezései lehető legcélszerűbb végrehajtásáról szóló cselekvési terve ⁽²⁾, valamint az 1999. október 15—16-i tamperei Európai Tanács következtetései és különösen ezek 48. pontja a környezetvédelmi bűncselekmények elleni küzdelemre, különösen a közös büntetések és hasonló eljárási garanciákról szóló jogalkotási javaslatokra hívnak fel.
- (2) A hajók által szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott szennyezés elleni küzdelem az Unió prioritásai közé tartozik. A 2002. december 12—13-i koppenhágai Európai Tanács következtetéseinek 32—34. pontja és különösen a 2002. december 19-i IB-Tanács nyilatkozata a Prestige olajszállító tartályhajó hajótörését követően, jelzi az Unió elszántságát a hasonló károk bekövetkezésének elkerüléséhez szükséges intézkedések meghozatalára.
- (3) A Bizottságnak a Prestige balesetére válaszként a tengeri közlekedés biztonságának javításáról szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett közleményében kifejtettek szerint e cél elérése érdekében közelíteni kell a tagállamok jogszabályait.
- (4) A hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ és az irányelvet részletes büntetőjogi szabályokkal kiegészítő ezen kerethatározat célja e jogszabályi közelítés elvégzése.

- (5) Az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikkén alapuló ezen kerethatározat a megfelelő eszköz arra, hogy a tagállamokat büntetőjogi szankciók előírására kötelezze.
- (6) Az elkövetési magatartás különös jellegének következtében a jogi személyek tekintetében közös szankciókat kell bevezetni.
- (7) Az együttműködést illetően különös jelentősége van az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. évi tengerjogi egyezményének, amelyet az Európai Unió valamennyi tagállama aláírt, és amelynek az Európai Közösség is részese.
- (8) A tagállamok között meg kell szervezni a lehető legjobb együttműködést két tagállam közötti gyors információáramlás biztosítása érdekében. Kapcsolattartókat kell kijelölni és azonosítani.
- (9) Mivel ezen kerethatározat céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az elkövetési magatartás által okozott kár lehetséges határokon átnyúló jellege miatt azok az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében meghatározottak szerinti szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez a kerethatározat nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (10) Ez a kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke által elismert és az Európai Unió alapjogi chartájában kifejezésre juttatott elveket.
- (11) Ez a kerethatározat a tagállamokkal határos, nemzetközi hajózásra használt, az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. évi Tengerjogi Egyezményének III. része 2. szakaszában meghatározottak szerint tranzitátelésre vonatkozó rendszer hatálya alá tartozó tengerszorosok vonatkozásában nem tartalmaz a joghatóság megállapítására vonatkozó kifejezett kötelezettséget az ilyen tengerszorosokban elkövetett bűncselekmények tekintetében. A joghatóságot a bűncselekmények tekintetében a nemzetközi joggal és különösen az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. évi tengerjogi egyezményének 34. cikkével összhangban kell megállapítani.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2004. január 13-i véleménye (HL C 92., 2004.4.16., 19. o.).

⁽²⁾ HL C 19., 1999.1.23., 1. o.

⁽³⁾ Lásd ennek a Hivatalos Lapnak a(z) 11 oldalát.

(12) A tagállamok által hozott intézkedések gyakorlati alkalmazását e kerethatározat végrehajtása során a Bizottság ellenőrzi, amely az e kerethatározat elfogadásának időpontjától számított öt éven belül jelentést tesz a Tanácsnak. A jelentés megfelelő javaslatokat is tartalmazhat,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Fogalommeghatározások

E kerethatározat alkalmazásában a 2005/35/EK irányelv 2. cikkében előírt fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

2. cikk

Bűncselekmények

(1) E kerethatározat 4. cikkének (2) bekezdésére figyelemmel, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2005/35/EK irányelv 4. és 5. cikke szerinti jogsértések bűncselekménynek minősüljenek.

(2) Az (1) bekezdést nem kell alkalmazni a személyzet tagjaira olyan jogsértések esetében, amelyeket nemzetközi hajózásra használt tengerszorosokban, kizárólagos gazdasági övezetekben és a nyílt tengeren követnek el, amennyiben a MARPOL 73/78 Egyezmény I. melléklete 11. szabályának b) pontjában vagy II. melléklete 6. szabályának b) pontjában meghatározott feltételek teljesülnek.

3. cikk

Felbujtás és bűnsegély

A tagállamok nemzeti jogukkal összhangban megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a 2. cikkben említett bűncselekményre történő felbujtás és az ahhoz nyújtott bűnsegély büntetendő legyen.

4. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. és 3. cikkben említett bűncselekmények hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyenek büntetendők, amelyek legalább a súlyos esetek tekintetében magukban foglalják azt a büntetőjogi szankciót is, amelynek legmagasabb büntetési tétele legalább egy évtől három évig terjedő szabadságvesztés.

(2) Kisebbségi jelentőségű esetekben, amelyekben az elkövetett cselekmény nem okoz vízminőségromlást, a tagállamok az (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérő típusú szankciókat is meghatározhatnak.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott büntetőjogi szankciók kiegészülhetnek egyéb büntetésekkel vagy intézkedésekkel is, különösen pénzbírsággal, illetve a természetes személyeknek hivatalos engedélyt vagy jóváhagyást igénylő tevékenység végzésétől, társaság vagy alapítvány alapításától, irányításától vagy vezetésétől való eltiltásával, amennyiben az adott személy elítéléséhez vezető tények azt mutatják, hogy egyértelműen fennáll az azonos jellegű bűncselekmény elkövetésének kockázata.

(4) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. cikkben említett szándékosan elkövetett bűncselekmény legmagasabb büntetési tétele legalább öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés legyen, amennyiben a bűncselekmény jelentősen és széleskörűen károsítja a vízminőséget, az állati vagy növényi fajokat vagy azok egy részét, és személyek halálát vagy súlyos sérülését okozza.

(5) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. cikkben említett szándékosan elkövetett bűncselekmény legmagasabb büntetési tétele legalább két évtől öt évig terjedő szabadságvesztés legyen, amennyiben:

a) a bűncselekmény jelentősen és széleskörűen károsítja a vízminőséget, az állati vagy növényi fajokat vagy azok egy részét; vagy

b) a bűncselekmény elkövetésére az Európai Unió tagállamaiban a bünszervezetben való részvétel bűncselekménynek való nyilvánításáról szóló, 1998. december 21-i 98/733/IB tanácsi együttes fellépésben⁽¹⁾ meghatározott bünszervezet keretében került sor, az együttes fellépésben említett büntetés mértékétől függetlenül.

(6) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. cikkben említett súlyos gondatlanságból elkövetett bűncselekmény legmagasabb büntetési tétele legalább két évtől öt évig terjedő szabadságvesztés legyen, amennyiben a bűncselekmény jelentősen és széleskörűen károsítja a vízminőséget, az állati vagy növényi fajokat vagy azok egy részét, illetőleg személyek halálát vagy súlyos sérülését okozza.

(7) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. cikkben említett súlyos gondatlanságból elkövetett bűncselekmény legmagasabb büntetési tétele legalább egy évtől három évig terjedő szabadságvesztés legyen, amennyiben a bűncselekmény jelentősen és széleskörűen károsítja a vízminőséget, az állati vagy növényi fajokat vagy azok egy részét.

(8) A szabadságelvonással járó büntetések tekintetében ezt a cikket kell alkalmazni, a nemzetközi jog és különösen az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. évi tengerjogi egyezménye 230. cikkének sérelme nélkül.

5. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatóak legyenek az 2. és 3. cikkben említett azon bűncselekményekért, amelyeket akár a saját nevében, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva olyan személy követett el a jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be, amely az alábbiak egyikén alapul:

a) a jogi személy képviselőjének joga; vagy

b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy

c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának jogköre.

⁽¹⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jogi személy felelősségre vonható legyen, amennyiben az (1) bekezdésben említett személyre bízott felügyelet, illetve ellenőrzés elmulasztása lehetővé tette a 2. cikkben említett bűncselekménynek a jogi személy javára történő, a jogi személy irányítása alá tartozó személy általi elkövetését.

(3) A jogi személynek az (1) és (2) bekezdésben meghatározott felelőssége nem zárja ki büntetőeljárás megindítását olyan természetes személyek ellen, akik a 2. és 3. cikkben említett bűncselekmények bármelyikében tettesként vagy részesként részt vettek.

6. cikk

A jogi személyekkel szembeni szankciók

(1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 5. cikk (1) bekezdése értelmében felelősségre vont jogi személyt hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék. A szankciók:

a) magukban foglalják — legalább azokra az esetekre, amelyekben a jogi személyt a 2. cikkben említett bűncselekmények miatt felelősségre vonják — a büntető, illetve nem büntető pénzbírságokat, amelyek legmagasabb összege:

- i. legalább 150 000—300 000 EUR közötti;
- ii. legalább 750 000—1 500 000 EUR közötti a legsúlyosabb esetekben, beleértve legalább a 4. cikk (4) és (5) bekezdése szerinti szándékosan elkövetett bűncselekményeket;

b) magukban foglalhatják minden egyes esetre a pénzbírságon kívüli egyéb, alábbi szankciókat:

- i. kizárás az állami kedvezményekből és támogatásokból;
- ii. kereskedelmi tevékenység folytatásától való átmeneti vagy végleges eltiltás;
- iii. bírósági felügyelet alá helyezés;
- iv. bíróság által elrendelt felszámolás;
- v. a jogi személy felelősségét megalapozó bűncselekmények következményeinek kiküszöbölését célzó egyedi intézkedések elfogadásának kötelezettsége.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának végrehajtása érdekében és az (1) bekezdés első mondatának sérelme nélkül, azon tagállamoknak, amelyekben az euro nem került bevezetésre az euro és saját pénznemük közötti, 2005. július 12-én az EU Hivatalos Lapjában közzétett árfolyamot kell alkalmazniuk.

(3) Az (1) bekezdés a) pontját a tagállamok egy olyan rendszer alkalmazásával is végrehajthatják, amelyben a pénzbírság arányos a jogi személy forgalmával, a bűncselekmény elkövetésével szerzett vagy tervezett vagyoni előnnyel, vagy más, a jogi személy pénzügyi helyzetét jelző értékkel, feltéve hogy a rendszer olyan pénzbírságokat is lehetővé tesz, amelyek legmagasabb összege legalább az (1) bekezdés a) pontjában megállapított legmagasabb összegű pénzbírságok minimumának felel meg.

(4) Azon tagállam, amely a kerethatározatot a (3) bekezdéssel összhangban hajtja végre, erről a szándékáról értesíti a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot.

(5) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 5. cikk (2) bekezdése értelmében felelősségre vont jogi személyt hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal vagy intézkedésekkel büntessék.

7. cikk

Joghatóság

(1) Minden tagállam amennyiben a nemzetközi jog ezt megengedi, meghozza a joghatóságának megállapítása érdekében szükséges intézkedéseket a 2. és 3. cikkben említett bűncselekmények tekintetében, amennyiben a bűncselekményt:

- a) egészben vagy részben a területén követték el;
- b) a nemzetközi jognak megfelelően létesített kizárólagos gazdasági vagy ezzel egyenértékű övezetében követték el;
- c) lobogója alatt közlekedő hajó fedélzetén követték el;
- d) a tagállam állampolgára követte el, ha a cselekmény az elkövetés helyének büntetőjoga szerint bűncselekménynek minősül vagy ha az elkövetés helye nem tartozik egyetlen állam területi joghatósága alá sem;
- e) olyan jogi személy javára követték el, amely a tagállam területén létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkezik;
- f) a tagállam területén kívül követték el, azonban az a tagállam területén vagy annak gazdasági övezetében okozott vagy valószínűsíthetően okozhat szennyezést, és a hajó önkéntesen a tagállam kikötőjében vagy tengeri termináljában tartózkodik; vagy
- g) a nyílt tengeren követték el és a hajó önkéntesen a tagállam kikötőjében vagy tengeri termináljában tartózkodik.

(2) Bármely tagállam határozhat úgy, hogy nem, illetőleg csak egyedi esetekben vagy körülmények között alkalmazza az alábbi pontokban meghatározott joghatósági szabályokat:

- a) (1) bekezdés d) pont;
- b) (1) bekezdés e) pont.

(3) A tagállamok tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát, amennyiben a (2) bekezdés alkalmazásáról határoznak, és adott esetben közlik, hogy a határozatot mely egyedi esetekben vagy különleges körülmények között alkalmazzák.

(4) Amennyiben a bűncselekmény több tagállam joghatósága alá tartozik, az érintett tagállamoknak törekedniük kell tevékenységük megfelelő összehangolására, különösen a büntetőeljárás feltételei és a kölcsönös segítségnyújtás részletes szabályai tekintetében.

(5) A következő kapcsolótényezőket kell figyelembe venni:

- a) a tagállam, amelynek területén, a kizárólagos gazdasági vagy ezzel egyenértékű övezetében követték el a bűncselekményt;
- b) a tagállam, amelynek területén, a kizárólagos gazdasági vagy ezzel egyenértékű övezetében észlelhetők a bűncselekmény hatásai;

- c) a tagállam, amelynek területén, a kizárólagos gazdasági vagy ezzel egyenértékű övezetében haladt át az a hajó, amelyről a bűncselekményt elkövették;
- d) a tagállam, amelynek a bűncselekmény elkövetője az állampolgára vagy honosa;
- e) a tagállam, amelynek területén azon jogi személy létesítő okirat szerint székhelye van, amelynek érdekében a bűncselekményt elkövették;
- f) annak a hajónak lobogója szerinti tagállam, amelyről a bűncselekményt elkövették.
- (6) E cikk alkalmazásában, a terület a 2005/35/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett területeket is magában foglalja.

8. cikk

Tájékoztatás

- (1) Amennyiben egy tagállam tájékoztatást kap olyan bűncselekmény elkövetéséről, amelyre a 2. cikket kell alkalmazni vagy olyan bűncselekmény elkövetésének veszélyéről, amely azonnali szennyezést okoz vagy okozhat, haladéktalanul tájékoztatnia kell az e károkozás által valószínűsíthetően veszélyeztetett tagállamokat és a Bizottságot.
- (2) Amennyiben egy tagállam tájékoztatást kap olyan bűncselekmény elkövetéséről, amelyre a 2. cikket kell alkalmazni vagy olyan bűncselekmény elkövetésének veszélyéről, amely valószínűsíthetően valamely tagállam joghatósága alá tartozik, haladéktalanul tájékoztatnia kell ezt a tagállamot.
- (3) A tagállamok haladéktalanul értesítik a lobogó szerinti államot vagy bármely érintett államot e kerethatározat és különösen a 7. cikk alapján hozott intézkedésekről.

9. cikk

A kapcsolattartók kijelölése

- (1) Minden tagállam kijelöli a meglévő kapcsolattartókat, vagy szükség esetén új kapcsolattartókat létesít, különösen a 8. cikkben említett tájékoztatás érdekében.
- (2) Minden tagállam tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy mely szervezeti egysége(i) jár(nak) el kapcsolattartóként az (1) bekezdéssel összhangban. A Bizottság a kapcsolattartókról értesíti a többi tagállamot.

10. cikk

Területi hatály

E kerethatározat területi hatálya megegyezik a 2005/35/EK irányelv területi hatályával.

11. cikk

Végrehajtás

- (1) A tagállamok 2007. január 12-ig elfogadják azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy e kerethatározatnak megfeleljenek.
- (2) A tagállamok 2007. január 12-ig továbbítják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak az e kerethatározat szerinti kötelezettségeiket nemzeti jogukba átültető rendelkezések szövegét. Ezen információk és a Bizottság írásbeli jelentése alapján a Tanács legkésőbb 2009. január 12-ig felméri, hogy a tagállamok mennyiben feleltek meg e kerethatározatnak.
- (3) 2012. január 12-ig a Bizottság a tagállamok által e kerethatározat végrehajtási rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazásáról adott információk alapján jelentést nyújt be a Tanácsnak és megfelelőnek ítélt javaslatokat tesz, amely tartalmazhat javaslatokat annak érdekében, hogy a tagállamok a parti tengereiken vagy kizárólagos gazdasági vagy ezzel egyenértékű övezetükben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában egy másik tagállam lobogója alatt közlekedő hajót úgy tekintsenek, mintha nem külföldi hajó lenne az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982-es tengerjogi egyezményének 230. cikkében meghatározottak értelmében.

12. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2005. július 12-én.

a Tanács részéről

az elnök

G. BROWN